KÜLFÖLDI SAJTÓSZOLGÁLAT
FIGYELŐSZOLGÁLATA
Budapest, VI., Dalszínház-u. 1.
Telefon: 227-651, 227-488.

KIS UJSÁG, BUDAPEST
1951 AUG. 14

244

Egyre többen látogatják az állandóan fejlődő Fővárosi Könyvtárat

A közkönyvtári olvasók „uborkaszezonja" a két legmelegebb nyári hónap. A könyvtári szakemberek azonban éppen most, az olvasómentes légkörben dolgoznak legserényebben. Őket a kánikulánál is jobban hevíti az új könyvtári évad, hogy augusztus végéig „kölcsönzésre kész állapotba" hozzák a könyvtárakat. Átrendezett könyvállománnyal, kifogástalan katalógusokkal, végrehajtott tervek sokaságával s újabb tervekkel.

Így van ez

a félévszázados Fővárosi Könyvtárban

is, mely nemcsak abban volt első, hogy a század elején a szegedi Tömörkény István, később Móra Ferenc vezette szegedi közkönyvtárnak, majd a debreceni Déry-Múzeum közkönyvtárának, a marosvásárhelyi, aradi, nagyváradi, kolozsvári s egész sereg vidéki közművelődési könyvtárnak adott korszerű iskolapéldát. Első volt abban is, hogy ennek a könyvtárnak a magvát neves, nagy szervezői és irányítói — *Szabó* Ervin és *Braun* Róbert — *a korszerű társadalomtudományi könyvanyagban* jelölték meg. A Fővárosi Könyvtárból kapták kézhez az egyszerű olvasók először Magyarországon *Marx „Kapital"-ját*, vagy a *Rheinische Zeitung* történelemformáló számait.

A felszabadulás óta újra karaktere lett ennek a könyvtárnak!

— Milyen újításokkal és mennyire sikerült megjavítani eddig az újjárendezett Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárat és mik a további tervek ez irányban?

— A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár — felel Solti Andrásné helyettesigazgató — társadalomtudományi szakkönyvtárrá tételén túl a legfontosabb eredményünk, hogy határozott önálló irányt kapott mind a központi könyvtárunk, mind pedig a fiókkönyvtárak hálózata. A központban dolgozzák ki a kerületi könyvtárak profilját. Emellett azonban a fiókoktól független tudományos központi munkát is végzünk. A központ elsőszámú feladata *anyagot adni a tudományos kutatóknak*. Ugyszólván minden nyelven megtaláljuk itt a marxista-leninista tudományos irodalom anyagát.

— A tömegekkel milyen kapcsolatot teremtettek a központi könyvtár tudományos dolgozói?

— Nem felelhetnénk meg a II. Pártkongresszus útmutatásának és *Révai* József népművelési miniszter figyelmeztető szavaihoz híven a szocialista építés kultúrfeladatainak, hogyha csak a kutatók zárt köreit támogatnánk. Külön osztályt szervezünk

a tömegek könyvtári igényeinek

tanulmányozására.

Befűzött árkuspapírok hatalmas tömegére tapad a szemünk.

— Mik ezek?

— Ezek az *analitikus naplók* — kapjuk a választ. — Beírjuk az olvasók nevét, nyomonkövetjük az olvasók fejlődését: mikor, milyen tárgykörű könyvre terjed ki egy-egy olvasó érdeklődése s hogyan reagál arra, amit olvasott.

De másfajta módszerek is vannak még itt arra, hogy a tömegek magukénak érezzék a tudományos könyveket és az időtálló irodalmat. Rendszeressé váltak ünnepi jubileumok kapcsán a *könyvtári kiállítások*. A képtárak új szerzeményeinek kiállításai mintájára tárgykörök szerint különféle vitrinekben állandóan bemutatják az olvasóknak az új kiadású könyveket is.

Feldolgozzák különböző aktuális tárgykörökben az egyes folyóiratok, napilapok cikkanyagát időbeli sorrendben a folyó évtől visszafelé. Már 1950-nél tartanak. *„Időszerű kérdések irodalma"* című sorozatban adják ki a nagyközönség számára ezt a bibliográfiai anyagot. Eddig három füzet jelent meg e kiadványsorozatban: *„Új Kína"*, *„A természet átalakítása a Szovjetunióban"* és *„Az első magyar ötéves terv"* címek alatt. Soron következik a *„Német Demokratikus Köztársaság"*-ról szóló írások bibliográfiája, aztán a *„A szocialista kultúra a Szovjetunióban"* kiadvány és *a Sztálinról szóló tanulmányok bibliográfiája. Ilyen bibliográfiai mű Sztálinról mindeddig csak a Szovjetunióban jelent meg.*

A hazai haladó hagyományainkat tükröző irodalmat külön bibliográfiai sorozatban teszik közzé. E sorozatban most jelent meg *Geréb* László kitűnő történettudósunk *„Bibliográfia a hazai parasztlázadások verses és elbeszélő irodalmához (XV—XVIII. század)"* című, gyönyörű könyvillusztrációkkal díszített kiadványa. Soron következik e sorozatban *„A párizsi kommün magyar irodalmi vonatkozásai"* című bibliográfia.

A *Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár* egyik önálló osztálya a Puskin-utcai

szovjet osztály.

Itt több mint 14.000 kötetben tekinthető át a Szovjetunió élete, társadalma, irodalma. Ugyancsak önálló osztály jellege van a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár keretében a *Pedagógiai Könyvtárnak. A központi könyvtár 430.000 kötetéből 70.000 kötet a Pedagógiai Könyvtár* katalógusában szerepel. E könyvanyagban azelőtt bizony csak öreg nyugdíjas pedagógusok búvárkodtak. Nagy eredmény, hogy immáron túlnyomórészt a fiatalabb évjáratú aktív pedagógusok keresnek tájékoztatást a Pedagógiai Könyvtárban.

Közvetlenül a dolgozó tömegek olvasói szükségleteit szolgálják a

fiókkönyvtárak.

Ezeket a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár folyamatosan adja át a kerületi tanácsoknak.

Az új fiókkönyvtárakat kivétel nélkül a munkáslakta külvárosokban és a félparaszti jellegű peremvidékeken állították fel. A legutóbbi hármat *Budafokon, Sashalmon* és *Pestújhelyen* nyitották meg. A következő hármat *Soroksárott, Békásmegyeren* és *Rákoskeresztúron* adják át rendeltetésüknek.

A fiókok a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár *leányai.*

De a lányokon túl már *unokák* is vannak! Ezek a kölcsönző állomások üzemekben, kórházakban s több más helyütt. Ezidőszerint

130 kölcsönző állomás

működik, ezév végére 150-re szaporodik az unokák száma.

A fiókkönyvárak körül terebélyesedik napról-napra az *olvasómozgalom*. Az olvasómozgalom további kiszélesítésére 335 ankétot rendeztek eddig a fiókkönyvtárak s ezek előadóit jórészt a központ adta. Csaknem 20.000 olvasó jött össze ezeken az ankéteken s ezek közül 2350 fel is szólalt. A szovjet olvasómozgalom példájára megrendezték az idén az első

olvasó-konferenciát

is. Bevezették a *Könyvtári Posta* rendszerét. Az olvasótermekben és a kölcsönzőhelyiségben az olvasók levélszekrénybe dobják írásos észrevételeiket, kívánságaikat, panaszaikat. Ezekre hetenként kapnak választ a könyvtár nyilvános faliújságján.

Az *olvasók száma* a fiókkönyvtárakban 1945-ben még alig érte el a 17.000-et. 1950-ben már csaknem 45.000 olvasó mintegy 1,800.000 kötet könyvet kölcsönzött a fiókkönyvtáraktól. A fiókkönyvtárak olvasó aktívájának javarésze az ifjak évjárataiból kerül ki. Diákok szünidőben szívesen vállalkoznak könyvtárrendezésre, katalógizálásra. De az iskolai szorgalomidőben is ők a leghálásabb olvasó aktívák. Az Illatos-úti iskolában például gyermekekből takarékossági bizottság és gyermekbíróság alakult a könyv rongálása ellen és a rongálók megbírságolására.

A vidéki városok, főleg az ipari gócok könyvtári életének mintegy útmutató iskolapéldát ad az újjárendezett Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár és annak fiókkönyvtárai. Megírtuk a *Kis Ujságban*, hogy

a dunapentelei könyvtárat

is a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár dolgozói rendezték be s ők adják felváltva Pentelére a könyvtáros-brigádokat is.

A Fővárosi Könyvtárra jelentős hivatás vár az új felsőfokú tudományos könyvtárosok kiképzésében és iskolázásában. A budapesti Eötvös Loránd Tudomány Egyetemen a mult tanévben

nyolc féléves könyvtárszak

nyilt meg a bölcsészeti kar keretében. Az új felsőfokú könyvtárosnemzedék tanulóinak jelentős hányada a Fővárosi Szabó Ervin-Könyvtár ifjú *olvasói aktivái közül* kerül ki. A következő tanévben ugyancsak innen újabb ifjak igérkeznek a bölcsészkari könyvtárszakra.

Így készül fel a nyári hónapokban a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár az új könyvtári évadra. Ennek a könyvtári évadnak a célja: *megkétszerezni az olvasókat, hogy az ötéves terv végén az olvasó nép országa legyen Magyarország!*

(n. t.)